

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 30.—
za en mesec K 2-50
za Nemčijo celoletno .. 34.—
za ostalo inozemstvo .. 40.—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 28.—
za en mesec K 2-30
V upravljenju mesečno .. 2.—

Sobotna izdaja:
za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno .. 9.—
za ostalo inozemstvo .. 12.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarna (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat .. 25.
pri večjih naročilih primaren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostopna petstvarna po 60 v
Izhaja vsak dan izvenredno obdelje in prebrstva, ob 5. uri pop.
Redna letna predplačila vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun pošto hraništev avstrijske št. 24.767, ogrske 28.511, bozn.-bav. št. 7553. — Upraviškega telefona št. 188.

Daleč od demokratične ideje.

Ljubljana, 17. sept. 1917.

Uradna nemška »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« je priobčila besedilo brzojavke, ki jo je poslal nemški cesar Viljem 20. avgusta 1905 ruskemu carju. V tej brzojavki pozdravlja cesar Viljem uvedbo ruskega ustavnega življenja. Glede sklepa miru z Japonsko pa svetuje ruskemu carju, naj predloži vso zadevo vojne in miru dumi, kot zastopnici ruskega ljudstva, opozarja ruskega carja, naj da ruskemu narodu tako dolgo zaželeno možnost, da sam sklepa o svoji bodočnosti, za kar ima pozitivno pravico. Dalje pravi nemški cesar v brzojavki dobesedno: »Vsi sklepi in ukrepi, katere treba storiti, (glede vojne in miru) so v svojih posledicah tako strašno resni, tako dalekosežni, da je popolnoma nemogoče za tega ali onega umrljivega kralja, da prevzame odgovornost na svoje lastne rame brez pomoči in sveta svojega ljudstva.«

Tako je brzojavil nemški cesar ruskemu carju skoraj deset let pred vojno. Ko bi imelo glede vojne napovedi res ljudstvo odločati, bi najbrže Evropa ne bila zašla v to strašno mesarsko klanje, ki nima ne konca ne kraja.

Zanimivo je, da je uradni list Nemčije priobčil to Viljemovo brzojavko nekaj dni po znanih govorih nemškega cesarja v jakom v Frandriji in v Rigi o nadaljevanju vojne do končne nemške zmage. In nekaj dni, ko je novo ustanovljena vse-nemška stranka proglasila, da morajo Riga in baltičke pokrajine biti za vse večne čase priključene Nemčiji.

Nemško časopisje smatra objavo te Viljemove brzojavke za opozoritev, naj vzame nemški državni zbor vprašanje sklepa miru v svoje roke.

To je en dogodek, o katerem razpravljamo danes politična javnost.

Toda zgodilo se je še nekaj drugega, na prvi pogled zelo malenkostnega, kar polni predale časopisja in razburja državne vojujočih se držav. Nemški poslanik v Buenos-Airesu pri argentinski republiki je grof Luxburg. Ta je pošiljal zadnje čase svoji vladi s pomočjo švedskega poslanstva šifrirane brzojavke, katere je vlovila ameriška vlada. In sedaj je Amerika besedilo treh brzojavk objavila. V teh brzojavkah, ki so bile odposlane majnika, junija in julija, nasvetuje grof Luxburg svoji vladi med drugim, naj potopi brez sledu argentinske parnike in imenuje argentinskega ententi prijaznega zunanjega ministra »notoričnega osla«. Vsled tega je prišlo do resnega spora med sporazumom in švedsko ter med Argentino in Nemčijo. Ententa je uporabila ta dogodek kot agitacijo zase pri prihodnjih švedskih državnoborskih volitvah. Nemčija je grofa Luxburga že odpoklicala.

Ta dogodek je sam na sebi brezpomemben. Tudi če nam Argentina napove vojno, ne bo radi tega vojna nič preje ali pozneje končala. Toda ta dogodek osvetljuje cel sistem in močje tudi del vzrokov sedanje vojne. Ta dogodek govori jasno: Bojevali smo se hrabro, toda predstavitelji naše diplomacije so bili »grofje Luxburgi«.

Svetovna vojna nam je prinesla demokracijo tok Evrope. Dih demokracije se ne more nikdo več ustavljati, razen onih krogov, iz katerih se rekrutira naša diplomacija. To je činitelj, ki je še daleč od demokratične ideje, obdan z neprodinim oklenom kastovstva. Zastopniki Avstrije in Nemčije pri drugih državah so bili velikokrat razni grofje in baroni Luxburgi. Ti so se skrajno lahkomišljeno igrali z našimi državami, z milijoni ljudi. Ni čuda, če so naši sovražniki pograbili za to orožje in izrabili delovanje teh kratkovidnih naših diplomatičnih zastopnikov iz kaste privilegirancev v svoj prilog. In gotovo ni napačno mnenje onih, ki trdijo, da so nam ti naši diplomatični zastopniki veliko več škodovali kot cele sovražne armade.

Pri nas v Avstriji so »grofje Luxburgi« po večini Nemci in Mažari, ki so zrlj našo državo le skozi nemške in ma-

žarske naočnike in delali za njene »koristi« po nemško-mažarskem receptu.

K večjemu je zašel med ta diplomatski zbor kak poljski šlahčič, ki pa je bil osamljen in je po navadi iskal le samega sebe. Za druge so bila vrata zaprta. In tudi če so zašli naši ljudje kedaj med te izbranice, višje se niso mogli povspeti, ker so jim metali od vseh strani polena pod noge.

Toda ni samo naša zunanja politika prepojena s protidemokracijskim in neslovenskim duhom, tudi naša avstrijska notranja uprava je še vedno trdnjava raznih nemških grofov, baronov in »plemenitih«, ki ne razumejo ljudskih težej, potreb in zahtev naroda. Govorijo in pišejo o presnovi Avstrije, na tem polju bo treba predvsem korenite spremembe. Naša demokracijska doba ne pozna in ne sme poznati več krvnega in denarnega plemstva in mu dajati kako prednost, ampak za nas pride v poštev samo duševna in srčna aristokracija.

Služaj »grofa Luxburga«, ki misli, da so vsi notorični osli razen njega, bo moral priti v razgovor tudi v našem parlamentu in delegacijah.

Jugoslovani zahtevamo danes združitev v svobodni jugoslovanski državno-pravni obliki pod habsburškim žezlom. Zahtevamo pa tudi zgraditev te naše jugoslovanske države na demokratičnem temelju.

Pameten glas o jugoslovanskem vprašanju iz Nemčije.

Pisatelj Oton Hoelzsch se je pečal v svojem tedenskem pregledu »Preussischer Zeitung« z jugoslovanskim vprašanjem. Bralci njegovega lista prisegajo na osvojevalni mir, a Hoelzsch jih izprijažnjuje z jugoslovanskim državo. Izvajal je:

V mirnih časih je bilo mogoče, dasi to ni koristilo, da se ta vprašanja niso rešila, a v vojski se nikakor ne bo mogoče ogniti, da se rešijo hrvatsko vprašanje na Ogrskem, slovensko in dalmatinsko v Avstriji in bosansko-hercegovsko, katero je glede na skupno državo popolnoma nejasno. Hrepenenje Srbo - Hrvatov po narodni združitvi in po morju se ne bo nikdar pomirilo. Če se ne bo rešilo z Avstrijo, na kar je mislil Milan Obrenović, se bo rešilo proti njej. Srbo-Hrvatci bodo, na kar se mora pri obnovitvi Srbije in Crnogore misliti, po vojski stremeti brezpozgojno, da se kam naslonijo. Njih državotvorna moč ne zadošča, kar uči njih zgodovina v protislovju z Bolgarijo, da bi sami uredili in vzdržavali državo. Srbijo in Črnogoro je zdaj Rusija izdala in se nahajati deželi v oblasti osrednjih veselij. Rešitev, ki bi jim v priključitvi s podonavsko monarhijo omogočila narodno enoto in zadovoljitev (kar se je politično večkrat kršilo) gospodarskih potrebščin in popolno notranjo svobodo z dohodkom do morja, bi to dušeslovno učinkovalo na nje ravno tako proti panslavizmu, kar je glede na to učinkovalo pri Bolgariji. Srbija pripada tudi zemljepisno in gospodarsko v državno tvorbo podonavske monarhije. (Cesar Jožef II. je stremil po Solunu in v širšem smislu po Egiptu. Op. ur.) Postojanka Avstrije ob Adriji — izvzemši Trsta, leže vsa pristanišča na jugoslovanskem ozemlju. — (Tudi Trst reklamiramo zase, kar leži popolnoma v slovenskem zaledju in je zadobil italijanski značaj z umetno agitacijo in naseljevanjem iz kraljevine, prej je bila slika Trsta kozmopolitično-slovenska, kar seveda Hoelzschu, ki ne more imeti vsega pregleda tržaške preteklosti, biti znano, čemur se ni čuditi. Saj ga je celo Pašić zabarantal Lahom. Op. ur.) — se more le s tako rešitvijo jugoslovanskega vprašanja zavarovati, kar tudi živahno zanima Nemčijo radi lege Srbije ob Donavi in poti v Solun. Ta reč se je do zdaj premalo pozorno zasledovala in ovirala nas je tudi bojazen, ki je upravičena, da bi se ne vmešavali v notranje zadeve zavezništva, je razprave o tem zaviralo. Podrobno so tudi le deloma naša reč. A o tem na-

se ne dvomi: če se jugoslovansko vprašanje v Avstriji zamočviri in če balkansko vprašanje rešita z nezadostnim kompromisom obe skupini, je ostal velik del naših vojaških uspehov na Balkanu zaman; jugoslovansko vprašanje bo ostalo, kar je bilo pred vojsko: rak rana na državnem telesu Avstrije, mesto da bi tvorilo vez z Bolgarijo, bi tvorilo sporno vprašanje z našim novim zaveznikom. Zahteva, naj se združijo vsi Jugoslovani v kakršnikoli obliki pod žezlom Habsburžanov, se je že večkrat izrazila. Dobe se ljudje, ki se drznosti te ideje ne strašijo; če bi vlade naše zveze vsaj polovico toliko delale, kolikor so pri poljskem vprašanju, bi imeli že danes drugačen odmev. Navedli smo na tem mestu že svoj čas stavke nekega srbskega politika iz članka v »Morning-post« z dne 4. februarja 1916, ki je pisal: »Nemčija si je izsilila prehod na Orientu, da ogroža Anglijo. Ta vrata se morajo zapreti in se mora Srbija, ki ima ključ do njih, tako okrepiti, da bo v bodoče lahko z uspehom vsak nemški napad odbila.« — To sredstvo naj bi bila po angleškem vplivu ustanovljena neodvisna jugoslovanska država. To idejo je mogoče parirati le po poti, ki smo jo označili: naše koristi in narodna enota Jugoslovancev se mora zadovoljiti.

Ta razprava nam priča, da razsodnost in pamet zmagujeta v — Nemčiji; Hoelzschov članek je tudi najboljši odgovor premodrim štajercijancem in drugim vročokrvnim vsenemcem, ki kljubujejo deklaraciji Jugoslovanskega kluba.

Državno gospodarstvo.

Ni še minilo veliko let, ko je rekel tedanji finančni minister Korytowski v svojem proračunskem govoru: Nam se dobro godi. Proračunske številke, katere je objavil, so bile res lepe in polne upanja na lep razvoj in lepo bodočnost našega državnega gospodarstva; blagajne so bile polne in ljudsko blagostanje je rastlo.

Ne dolgo potem so se pa začele krize, ki so veljale državo lepe stotine ne kron, ampak milijonov. Vsled nesrečne vnanje politike je nam začelo inozemstvo odtegovati kredit in namesto ljudskega blagostanja je rastla obrestna mera, katere posledice smo že pred vojsko prav živo občutili vsi na svojih žepih. Finančno krizo je vojska poosttrila do vrhunca in naš finančni minister naj gleda, kako se bo izkopal izpod papirnatega kupa, pod katerim je pod-sut.

Veljava denarja pada in od dne do dne dobivamo manj blaga za isti znesek. To je pojav, ki se vrši pred našimi očmi odkrito in odprto, vsi ga čutimo in vlada najbolj. Sedaj se začnajo maščevati stari gospodarski grehi in vse išče leka, da se prepreči gospodarska kriza, kakršne še nismo doživeli. Najprej so začeli s konstatiranjem: obilico papirnatega denarja, s katerim smo preobloženi, so imenovali »splošno inflacijo«, danes pa govori Wekerle o »pletori« (preobilici) papirnatega denarja. S konstatiranjem pa ni dosti pomagano; če mi zdravnik konstatira, da imam kolero, mi to konstatiranje še ne zadošča, ampak bolj sem zadovoljen, če mi pove, kako se je iznebiti.

Da bomo naše državno gospodarstvo lažje razumeli, primerjamo isto s privatnim, s kmečkim. V jeseni, ko kmet pospravi svoje pridelke s polja, napravi lahko pregled o svojem gospodarstvu, o svojih dohodkih in stroških. Kadar ima žito omlačeno in zvežano, določi najprej gotovo količino, za bodočo setev; te količine se ne sme dotakniti, drugače je izgubljen. Potem prešteje lačne želodce, katere mora polniti do naslednje žetve; tudi to količino mora dobro shraniti. Kar ima pa več, lahko proda, kar se pravi z drugimi besedami: on zamenja žito za drugo blago s posredovanjem denarja; on zamenja krompir za obleko, vino za usnje itd. Če hoče imeti več sukna in več usnja, mora dati več žita; on lahko tisti kupček, katerega je namenil sebi in svojem, nekoliko omeji, on se odloči za romarješko kosilo, da ima boljše čevlje in

lepšo obleko, če hoče. Omejitev lastne prehrane pa ima svoje gotove meje. Če se tako krči svoje kosilo, enkrat pride do količine, katero mora imeti sam, če noče poginiti.

Kaj pa, če je nima? Takrat pride v hišo dolg. Kaj pomeni v gospodarstvu dolg, to je čutila večina naših kmetov na svojem telesu. Ne govorimo ravno o dolgovihi, katere je napravil, da je svojemu posestvu prikupil kak travnik ali njivo. To ni dolg, ker dohodek travnika krije obresti, travnik sam pa glavnic. Govorimo o dolgovihi, katere je napravil gospodar za lasten potrošek in za lastno porabo. Kupil je čevlje — ti so bili v par mesecih raztrgani in ni bilo ne denarja ne čevljev več, dolg je pa le ostal. Drugo leto je pokrtil obresti iz svoje-ga pridelka, če jih je mogel; če pa ne, je prišel nov dolg v hišo, zopet za lastno porabo, brez protivednosti. Tega dolga se pa že ni dalo napraviti pod pogoji, kakor prvega, ampak pod hušimi. Če je hotel zmagati kmet svoje datjave, je moral seči po novem viru dohodkov, po izrabljanju svoje delavne moči. Moral je hoditi delat tudi drugam, da zasluži obresti, katerih mu lasten dohodek ni dal. Kadar pa delo in pridelek dolga oziroma potrebščin nista več krila, je prišla na vrsto — prodaja.

Ravno tako je z državnim gospodarstvom. Če prebivalstvu nese njegova zemlja toliko, kar samo potrebuje in pa še nekaj več, lahko kupuje od drugih držav za prebitek obrtne izdelke. V tej vrsti prometa ne igra denar prevelike vloge; če hoče obrtna država meni prodajati svoje izdelke drago, bo jedla tudi drag kruh; če pa daje svoje blago ceno, pa ceneneja. Kadar zemlja ne donaja več dovolj prihodka, je treba delati, bodisi z brodarstvom, kakor si služi svoj denar Anglija, ali z industrijo ali pa z izseljevanjem. Če ima torej kakšna država pasivno trgovsko bilanco, to se pravi, če uvaža blaga več (za večjo ceno) kakor ga izvaža (prodaja), s tem se ni rečeno, da mora biti tudi njena plačilna bilanca pasivna, ker lahko plača blago s svojim zasluženim denarjem. Kadar pa tudi tega ni, kadar torej lasten pridelek in lasten zaslužek ne krijeta več lastnih potreb, takrat se zmaže kredit, vrednost in kupilna moč papirnega denarja pade, in če se o pravem času ne da preprečiti nazadovanje, potem je treba napraviti neprijetnim stvarim neprijeten konec!

Valutna komisija je sklenila, da bo poskušala sredstva, kako bi se dal zvišati naš uvoz, to se pravi: mi bomo poskusili od pridelka, kar ga imamo zase namenjenega, odščipniti kolikor mogoče veliko in prodati ven, da dobimo drugo blago. Tu pa nastane velevažno vprašanje: Ali bo prihranjeni oziroma odščipnjeni prebitek dovolj velik, da vsaj nekoliko nadomestimo vojno škodo in krijemo svoje potrebe, katere zahteva vsakdanja raba za nas? Tu gredo mnenja narazen; eni pravijo da, drugi ne.

Finančno vprašanje bo silno vplivalo na politično razmerje med Avstrijo in Ogrsko. Ogrska je eksportna poljedelska država in bo svoje industrijske potrebščine vedno lahko krila. Drugače je z nami. Nas je redila industrija v precej izdatni meri. Žito smo kupovali za obrtne izdelke. Kako bo pa to šlo v času velikega pomanjkanja surovin? Za naš denar nam ne bodo dali Amerikanci preveč bombaža, vsaj toliko ne, da bi lahko tekmovali na svetovnem trgu. Bodo li v tej nepriliki Ogrci pri volji, da s svojimi poljedelskimi produkti pokrijejo naš blagovni primanjkljaj in drže vsaj tisti konček veljave sedanjega našega denarja, kolikor ga je še? Če ga bodo, bodo tudi zahtevali; kaj bodo pa zahtevali in koliko, naj Bog zna.

Tudi svetovno politiko bo finančno vprašanje preurejalo. Male države in mali narodi bodo iskali svoje zaslonbe pri močnih finančnih narodih, če je dovoljen ta izraz, ker je bodo moralni; če jih ti ne bodo podprli, bodo gospodarsko uničeni in politično brezveljavni in brezpravni. Gospodarska politika se bo strnila z narodnostno in takozvano čisto politiko v eno nerazdružljivo skupino, v enoto.

jega vojaškega komisarja vseh armad s sedežem v glavnem stanu in mesta posebnih komisarjev. Politične organizacije posebnih enot se izvolijo po načelih splošne volilne pravice.

Kornilov.

Pri Lugi se ni bila bitka.

Rotterdam, 15. septembra. Ne potrjuje se vest o spopadu med četami Kornilova in Kerenskima pri Lugi; pač pa sta se oba poveljnika čet sestala tam. Kornilove čete so zasedle brzovaj in telefon in vsa javna poslopja, a posadka je ostala zvesta začasni vladi. Prodirati Kornilov s četami ni mogel, ker po podri železniške proge, medtem je pa zbral Kerenski zanesljive čete.

Amsterdam, 14. septembra. (K. u.) »Allgemeen Handelsblad« poroča iz Petrograda: Aleksejev je takoj po svojem imenovanju pozval Kornilova, naj se preda. Po poročilih listov je poveljnik konjice Kornilova, general Krinov, stopil na stran vlade. List pravi dalje, da med četami Kornilova in onimi provizorične vlade sploh ni prišlo do boja, ampak da so se nasprotno še pobratile. V Petrogradu je bila sestavljena milica, obstoječa iz 50.000 mož. Minister za preskrbovanje živil je dobil prve zaloge živil za razdelitev med prebivalstvo po nižjih cenah.

Kapitulacija »Divje divizije.«

Petrograd, 14. septembra. (K. u.) Pojemanje upora Kornilova se nadaljuje. Kerenski in Aleksejev sta sprejela odposlanstvo t. zv. »Divje divizije«, katere poveljnik je izročil sklep, ki napoveduje provizorični vladi zvestobo polkov divizije, ki so tvorile jedro upornih čet Kornilova. Osebnostni odbor balističnega brodoma je postal Kerenskiemu brzovajko, v kateri mu naznanja soglasni sklep vseh posadk, da hočejo podpirati vlado in da zahtevajo strogo kaznovanje Kornilova in vseh njegovih pristašev. Svet oficirjev v Moskvi je izdal na garnizijo bivšega glavnega mesta okoli, v katerem jo pozivljaj, da brani domovino proti vsakemu protirevolucionarnemu atentatu. Vlada je odstavila generala Kaledina, hetmana donskih kozakov, ki se je hotel proglasiti za diktatorja južne Rusije in ga izročila radi veleizdaje sodišču.

Aretacije.

»Berlinske Tidende« poroča preko Haparande iz Petrograda, da bo bivšega ministrskega predsednika kneza Lvova z 80 drugimi politiki zaprli. — Iz Viborga poročajo, da so ondi zaprli načelnika na Finskem nameščenega 40. armadnega zbora, generala Oranovskega, kakor tudi trdnjavskega poveljnika generala Štefanova s peterimi drugimi višjimi častniki. — Oranovski se je bil prejšnji dan branil, izvršiti Kerenskijevo povelje in korakati proti Kornilovu. Sedem častnikov, ki so jih peljali na glavno stražo, da bi jih zaslusal delavski in vojaški svet, je obkolila skupina vojakov, jih odvedla k reki Aa in pahnila v vodo. Nato so vojaki na častnike streljali in vseh sedem ubili. Enako se je zgodilo zvečer načelniku ulanskega polka. Naslednikom Oranovskega je bil imenovan stotnik Jehsaiov.

Nadaljne aretacije.

Petrograd, 14. septembra. (K. u.) V Kijevu je revolucionarni varnostni odbor aretiriral znanega poslanca dume Šulgina. Njegov list »Kijevljanin«, eden največjih v južni Rusiji, je bil ustavljen. Istočasno so se vršile v mestu pri pristaših prejšnjega režima hišne preiskave. V Moskvi nastopa revolucionarni obrambni odbor z isto strogostjo in energijo. V Rostovu ob Donu je odredil vojaški okrajni odbor aretacijo kosaškega stotnika Kaledina, ki je eden sokrivcev Kornilova. V Odesi, Mohilevu in drugih mestih so bili aretirani številni oficirji in politiki, ki so bili pristaši Kornilova.

GENERAL KALEDIN ARETIRAN.

Petrograd, 14. septembra. (Kor. urad.) Agentura: Po zadnjih poročilih so prijeli generala Kaledina v okolici Rostova.

Kodanj, 14. septembra. (K. u.) »Berlinske Tidende« poroča preko Haparande iz Petrograda: Bivši ministrski predsednik knez Lvov je bil z 80 drugimi politiki aretirani. Iz Viborga se poroča, da je bil načelnik na Finskem se nahajajočega 40.

armadnega zbora, general Stefanov, s petimi drugimi višjimi oficirji aretirani.

Knez Lvov — dvorezni meč.

Rotterdam, 14. septembra. (K. u.) Knez Lvov je kot posredevalec med Kornilovom in Kerenskim igral dvoumno vlogo. V svojih sporočilih Kerenskemu je šel doli, kakor mu je naročil Kornilov.

Kornilov.

Iz Petrograda poročajo, da se zdi, da je Kornilov popolnoma osamljen ter ne more računati na pomoč armade, ne na simpatije prebivalstva.

Kako je prišel Kornilov v past.

Angleški listi poročajo iz Petrograda: Gačinska posadka se je hinavsko pridružila Kornilovim četam in zvalila Kornilova in njegov štab v Gačini; medtem se je pa agentom petrograjskega delavskega sveta posrečilo, pridobiti ostale Kornilove čete za vlado.

Samoumor generala Krimova.

London, 14. septembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Poveljnik čet Kornilova, general Krinov, je prispel v Petrograd. Pozval je čete, naj položijo orožje in se predajo vladi. Nato je bil sprejet od Kerenskima. Zatem se je podal v svoje stanovanje in si pognal kroglo v glavo.

Umori častnikov v Rusiji.

Petrograd, 16. septembra. (K. u.) Moštvo Peter Pavlovska je ustrelilo v Helsingforsu 4 častnike, ki so se branili ubogati povelja krajnega demokratičnega zbora in podpisati obljubo zvestobe začasni vladi. Revolucionarji odbor v Helsingforsu in mornariški minister sta izdala mornarici oklice, ki grajajo taka nasilstva.

Brusilov aretirani.

»Petit Journal« poroča iz Petrograda: Tudi generala Brusilova so v Novgorodu aretirali in odvedli v Petrograd.

Zarota proti Kerenskemu.

Amsterdam, 15. septembra. (Kor. ur.) »Daily News« javljajo iz Petrograda 12. t. mes.: V Petrogradu je prišlo iz raznih glavnih stanov več častnikov, da nastopijo proti začasni vladi in izvršilnim odborom in da umore Kerenskima. Hotel »Astoria«, kjer so se nastanili, so nepričakovano obkolili vojaški mornarice pod vodstvom 12 častnikov v navzočnosti članov delavskega in vojaškega sveta. Aretirali so 14 oseb.

Vojni kabinet »petih«.

Petrograd, 15. septembra. (K. u.) Agentura: Uradno. Sklenili so, da bo o vseh vprašanjih, ki tičejo vlado in obrambo, odločevalo le nekaj oseb, ki pripadajo začasni vladi.

Petrograd, 16. septembra. (K. u.) Agentura: Vlada se je posvetovala zvečer pozno v noč s političnimi strankami; na posvetu so ugodno rešili ustnovitev nove vlade, vsled česar se je omilil napeti politični položaj, ki je postal že kritičen. Ministrska lista je že sestavljena. Jutri jo objavijo. Napetost je timbolj ponehala, ko so vlado obvestili, da so prijeli Kornilova in njegove glavne sokrivce.

Amsterdam, 16. septembra. (K. u.) Reuter javlja iz Petrograda: Poroča se, da so po dolgotrajnih postatih sestavi vojni kabinet petih članov. V njem so: Kerenski, ministrski predsednik, general Verhovski; vojska; admiral Perderevski; mornarica; Nikihin; pošta in brzovaj.

Kerenski bil trikrat napaden. — Aretacije v Moskvi. — Oklic Kerenskima armadi. Diplomati v Petrogradu ogroženi. — Zarota v Tobolsku. — Angleži trosijo šterlinge, da osvobodijo tistega carja, ki so ga sami strmoglavili. — Kmetstva vstaja v južni Rusiji.

Haag, 16. septembra. »Daily Chronicle« javlja: Nevarnost državljanske vojske, ki je že tu in tam nastala, je premagana. Kerenski je ušel ta teden trem napadom. Zadnjič da je napadlo 12 štabnih častnikov, ki so se bili pripeljali v Petrograd z bojišča. Kerenski se zdaj pogaja s svetom in z municijskimi tvornicami, da se podredi delavstvo vojaški postavi. Pristaše Kornilova zapirajo. Daily News« javlja iz Petrograda: Vlade čete so obkolile v Lugi pet generalov, med njimi Lukovskega; tudi generala Brusilova so obkolile. Stockholmški dopisnik »Vossischer Zeitung« poroča: Razmere so popolnoma nejasne, posebno v Moskvi. Železniška zveza med Petrogradom in Moskvo je prekinjena; od ponedeljka ne deluje telefon med Moskvo in Petrogradom. Brzovajenje so ustavili. V Moskvi zapirajo, kakor se trdi, liberalne voditelje; zaprli so oba Gučkova, prejšnjega moskovskega višjega župana Čelnakova, voditelja kadetov Astrova in kneza Dolgorokega, ki je takoj po Kornilovi pobuni hitel v Moskvo, da bi bil razglasil novo vlado.

Petrograd, 15. septembra. Agentura: Generalissimus Kerenski je izdal armadi in mornarici dnevno povelje, ki pravi, da je Kornilova pobuna redno življenje na bojišču desorganizirala in zapoveduje: 1. Vsi politični boji v armadi morajo preneha-

ti; z vsemi sredstvi naj se dela, da postane armada zopet sposobna za boj. 2. Čete naj se zopet po poveljih vrhovnega vojnega vodstva prevažajo. 3. Poveljniki naj se ne aretirajo, ker gre ta pravica le sodiščem in državnemu pravdnstvu. 4. Poveljniki naj se ne odstavljajo. 5. Naj se ne ustanavljajo samolastni oddelki s pretezo, da se bodo borili proti protirevolucijskemu pokretu. Dalje je »Vossische Ztg.« poročala iz Stockholma: Namestni ministrski predsednik Nekrasov in zunanji minister Terščenko sta v torek naznanila diplomatom v Petrogradu, da ne prevzameta odgovornosti za varnost ptujih diplomatov. Angleško veleposlaništvo stražijo angleški in francoski vojaki. V Tobolsku so zaprli veliko ljudi. Odkrili so obsežno zaroto, v katero je bilo zapletenih do 400 ljudi. Šlo je proti revoluciji. Pri nekaterih prijatih zarotnikih so našli veliko angleškega denarja. Neka članica zarote je izjavila, da so pridobili celo posadko v Tobolsku za načrt, da osvobodijo carja Jz Czenstohova se javlja: V Berarabiji in na Podolskem je izbruhnila kmetstva vstaja, ki se vsak dan širi in grozi celi južni Rusiji.

Mirovni sklep delavskega in vojaškega sveta.

Petrograd, 15. sept. (K. u.) Agentura: V Petrogradu je ta dni ponoči sklenil delavski in vojaški svet z 379 proti 115. glasovom: Delavski in vojaški svet je dolžan, da izjavi: V bodoče se mora ne le odstraniti vsaka moč meščanstva in kadetov, o katerih je dokazano, da so sokrivci Kornilovega uničevalnega dela, marveč se mora opustiti tudi vsaka politika neodgovorne koalicije, ker le tako se more zabraniti, da ne postane vojaško vrhovno poveljstvo in vladna oblast zopet ognjišče protirevolucijske zarote.

Delavski in vojaški svet sodi, da je edini izhod iz sedanjega strašnega položaja ustanovitev oblasti, ki jo bodo zastopali zastopniki revolucijskega proletariata in kmetov, ki vladaj po sledečih načelih: 1. Razglasi naj se demokratična republika. 2. Kmetiskim odborom naj se takoj brez zopetne odkupne pravice izroče vsa zemljišča veleposesnikov, dokler se ne sestane ustavodajalna дума. 3. Uvede naj se nadzorstvo delavcev o industrijski proizvodnji in o razdelbi izdelkov, podražijo naj se vse važne industrije in izdelovanje nafte, proizvajajo kovin in premoga; močno naj se obdavčijo velike glavnice; premoženja tistih, ki so jih pridobili vsled vojnih dobičkov, naj se zaplenijo, da se dežela oprosti gospodarske desorganizacije. 4. Razveljavijo naj se vse tajne pogodbe; predlaga naj se takoj splošen, demokratičen mir vsem dežalam, ki se vojskujejo. 5. Istočasno se naj odredi: 1. Odpravo naj se vse odredbe o tlačanju delavstva, odpravi naj se smrtna kazen na bojišču, ponovi naj se absolutna svoboda politične propagande vseh demokratičnih in vojaških organizacij, iz armadnih poveljstev naj se odstranijo vsi protirevolucijski elementi. 2. Krajne zveze naj veljajo komisarje. 3. Razglasi naj se pravica narodov, da določajo o svojem političnem življenju: t. j. popolnoma naj se zadovoljijo zahteve Finske in Ukrajine. 4. Raspušča naj se дума in državni zbor; takoj naj se skliče ustavodajalni zbor. 5. Odpravijo naj se predpravitve socialnih slojev; pred postavo naj bodo vsi državljani enaki.

Angleške skrbi.

London, 15. septembra. »Times« piše o položaju v Rusiji: Dogodki v Rusiji lahko zelo odmevajo in povzročijo malodušnost na vseh bojiščih.

Železničarji za vlado.

Železničarji so se takoj pridružili vladi, je bistveno pripomoglo, da se je v deželi ohranil mir.

Razprava proti Suhomlinovu.

Petrograd, 14. septembra. (K. u.) Agentura: Razprava proti Suhomlinovu, ki so jo radi Kornilove pobune prekinili, nadaljujejo. Kot pričo so zaslišali Irersa, ki je bil nastavljen v pisarni nekega vojuna zdaj sovražne države. Irers je izpovedal, da sta Suhomlinov in njegova žena včasih tega vojuna obiskala.

Kerenski.

Boji z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. septembra. Uradno se poroča: Na vzhodnem pozorišču in v Albaniji nobenih posebnih dogodkov.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. septembra. Veliki glavni stan:

Borili smo se le malo; položaj se ni nikjer izpremenil.

Naši vpadi v ruske postojanke.

Dunaj, 16. septembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Naše naskakovalne čete so vdrlle na več mestih v sovražne črte. Uničile so ruske obrambne priprave. Zaplenile so eno strojno puško in več vojnega blaga.

Rusko uradno poročilo.

14. septembra. Zahodno pozorišče: Dve naši stotniji sta napadli pri Rigi po pripravi s topovi sovražnika južno od Panske, a so ju odbili. Na cesti, ki vodi v Pskov, so se naši oddelki, ki so jih podpirali napadalni bataljoni, ko so premagali besen sovražni odpor, polastili sela Kronberg; ujeli so gardne vojake in zaplenili strojne puške. Južno od ceste Pskov so se naše čete in smrtni bataljoni približali v besnem ognju na 800 korakov sovražnim postojankam od vasi Spita do selišča Runen. Naši oddelki so zasedli Pelne in po boje proti Lembrugu. Oklopni avtomobil je te nastope odločno podpiral. Z nenadnim besnim napadom so zasedle prednje straže Koupen in Sigal.

Rumunsko pozorišče: Zvečer 12. septembra je napadel sovražnik rumunske postojanke zahodno od Očene; napade smo odbili z ognjem stornih pušk in topov. Na ostalem pozorišču so streljali s puškami.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

V posameznih odsekih flandske bojne črte se je zopet povišal boj s topovi. Bobnečemu ognju 14. septembra dopoldne je sledil pri St. Julien angleški delni napad, ki smo ga zrušili s protisunkom. — Ujeli smo več Angležev.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na gori Winter pri Craonne so privlele naskakovalne čete nekega badenskega polka, ko so poizvedovale, več ujetnikov iz francoskih jarkov.

Na cesti Somme—Py-Souain so drli Francozi dvakrat brez priprave s streljanjem proti naši postojanki. S protinapadom so naše pripravljene čete takoj vrgle sovražnika, ki je bil vdrl. Ostalo nam je več ujetnikov.

Po kratkem obstreljevanju so vzeli z naskokom deli naše preizkušene badenske divizije višino, ki leži vzhodno od gozda Chaume. Sovražnik se je žilavo branil; v boju moža z možem smo njegov odpor zrušili.

Ujeli smo nad 500 Francozov. Krva-ve izgube so še pomnožili brezuspešni protinapadi.

Poročnik pl. Bülow je sestrelil v zračnem boju svojega 20. sovražnika.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. septembra zvečer. Živahno so se borili v delih flandskega bojišča in jugovzhodno od Arrasa. Na vzhodu nič novega.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. septembra. Veliki glavni stan:

Na flandskem pozorišču je streljanje menjalo svoj obseg in moč. Posebno pri cesti Menin—Ypern so naš bojni odsek obstreljevali; napadlo je tudi več angleških bataljonov, katerih napad se je skoraj povsod zrušil z velikimi izgubami za sovražnika. V širini stotnje je vdrl sovražnik severno od ceste v naš najprejnejši jarek. Jugovzhodno od Arrasa je popoldne sovražnik povišal svoj ogenj do najmočnejšega učinka. V umeini megli so kmalu nato planili Angleži v širini 1500 m pri Cherisy na napad. Metalci plamena in oklopni vozovi naj bi jim delali pot. Naša krepka obramba s topovi in strojnimi puškami je izjalovila sovražni sunek. Kjer je prišel sovražnik v naše jarke, ga je vrgla pehota v boju moža z možem. Ravnotam je ponovil sovražnik napad nekoliko prej, ko se je zdanilo. Njegov napad se je tudi zdaj izjalovil z velikimi izgubami.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Izvemši poizvedovalnih bojev začasne motilnega ognja v nekaterih odsekih so se le malo borili.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Prodaj 4 pare

komatov

za težko in lahko vožnjo. Novi in obrabljeni. Enako tudi en par pisnih oprem. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2341.

K rodbini 3 oseb v Ljubljani išče se boljše

služkinja.

Znati mora tudi nekaj kuhati. Plača in hrana dobra. Naslov se poišče pri upravi pod št. 2339.

Gospodična se želi pridružiti

nemškega jezika.

Ponudbe se prosi na upravo pod I. K. št. 200

Proda se v središču Bleda

trgovska hiša

zraven je tudi 2.916 m² vrta. Naslov pove uprava tega lista pod št. 2165.

Izboren nadomestek za milo

»Dob. Hygien«. — Za vsako vrsto pranja poraben kot dobro masčobno milo, prekaša po kakovosti in ceni vse podobne izdelke. 1 zaboj približno 50 kg 250 kosov po 46 K. — Vzorec 5 kg, okoli 30 kosov, 8 K, po povzetju pri domačem podjetju Bekera, Solnice, Češko.

ZAHVALA.

Ob priliki smrti dragega soproga, očeta, svaka in brata, gospoda

Franca Zamarja

gostilničar in sprevednik v p.

izrekamo tem potom najpri-srčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, cenj. rodbini Jelenič, g. Kavčiču, ter vsem, ki so spremili rajnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 17. septembra 1917.

Žaljujoči ostan.

Posestov

v prijetnem kraju na Gorenjskem z večjo, zelo prostorno enonadstropno hišo s sadnim in lepimi vrtom, z električno lučjo, vodovodom, v prav dobrem stanju — se prostovoljno proda.

K hiši spada 4 orale njiv in travnikov ter 18 orolov gozda.

Skupna cena 48.000 K. —

Kje: poišče se pri upravnistvu tega lista pod št. 2340, ako znamka za odgovor.

Malinov sok

vsebuje 60% sladkorja, nad 50 kg na debelo ponudi v dobavi

I. Gilevič

Sisak (Hrvatsko).

Ugodna prilika za nakup.

Vedno z najboljšim vspehom obratovanj, nasproti kolodvoru Bohinjska Bistrica na Gorenjskem ležeči **HOTEL »RODICA«**, last gospoda Otona Doktoriča, se proda dne 28. septembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici, soba št. 26, s popolno opravo in več polja.

Hotel z opravo je sodno cenjen na 81.822,58 K in najmanjši ponudek znaša 54.548 K. Potrebni vadij znaša 8200 K. V skupni cenilni vrednosti vpošteti inventar tega hotela je cenjen na 5991,64 K. Interesente si morajo pravočasno preskrbeti potrebne listine za vstop na Kranjsko.

Padel je junaške smrti dne 6. septembra na Trnovski planoti naš iskrenoljubljani sin in brat, gospod

Engelbert Podgornik

trikrat odlikovani poročnik 2. gorskega strelskega polka, in leži pokopan pri „Nemcih“.

Bodi mu lahka domača gruda.

Sv. maša zadušnica se bo brala na Brezovici pri Ljubljani.

Neutolažljivi ostali.

Brezovica, dne 15. septembra 1917.

Znancem in prijateljem naznanjamo tužno vest, da je Vsemogočni danes, dne 15. septembra, našega ljubega papa

Valentina Levičnika

c. kr. kuzučnega sučinika v p.,

previdenega s sv. zakramenti za umirajoče vzel k sebi, potem ko jim je dal učitati častljivo starost nad 93 let.

Pogreb bo v Kranju 17. septembra ob 4. uri popoldne.

Predobrega rajnika priporočamo v krščanski spomin in se za vse sočutje pristrčno zahvaljujemo.

Kranj — Ljubljana, dne 15. septembra 1917.

Dr. Alfonz Levičnik, c. kr. gimn. katehet,
Valentin Levičnik, c. kr. okr. sodnik, sedaj c. kr. nadpor. avditor,
sinova.

Minka Pirc, c. kr. vladnega svetnika vdova,

hči,
Annie Levičnik, roj. pl. Fichtenau,snaha,
Vladimir, Alfonz in Nadina Pirc, Toussaint Levičnik,
vnuki.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naša iskrenoljubljena hči, oziroma sestra, častita mati

Marija Pelagija Svetič

redovnica reda sv. Elizabete, imejteljica častne kolajne Rudečega Križa z vojno dekoracijo

dne 15. septembra v Celovcu v samostanu častitih mater Elizabetink, previdna s svetimi zakramenti za umirajoče, izdihnila svojo blago dušo.

V Kamniku 17. septembra 1917.

Lucija Svetič, mati

Marija Wallant roj. Svetič,
sestra

Francišek Svetič, prof. tajnik,
Josip Svetič, župnik v Divači
brata.

Padel je na laškem bojišču pri Gorici

Valentin Magušar

enoletni prostovoljec, gojenec zavoda sv. Stanislava v St. Vidu

dne 8. septembra in bil pokopan 9. sept. na vojaškem pokopališču sv. Križ št. 154.

Počivaj v miru, dragi naš Valentin, mi te ne pozabimo. —

KROPA, dne 15. 9. 1917.

Žaljujoči rodbini Magušar-Pirc

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljani sopro, oče, brat in siric, gospod

Alojzij Levičnik

strojevodja drž. železnice

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti dne 16. septembra ob 1. uri pop. mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek 18. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Sp. Šiška-Knezova ul. 123 na pokopališče k Svetemu Križu.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Sp. Šiška, dne 17. septembra 1917.

Globoko žaljujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega oznanila.

Dne 14. septembra 1917 je za vedno zaspala po dolgotrajnem trpljenju, prejmi sv. zakramente za umirajoče, naša iskrenoljubljena hčerka, sestra in teta, gospodična

Melita Levec.

Drago pokojnico smo položili dne 16. septembra 1917 v rodbinsko grobnico pri sv. Križu k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Rodbini Levčeva in Pajkova.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1917.

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glavna dobitka znašata čez

1.000.000 kron

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovo zaslavo 11, Ljubljana.

2106